

صنایع فلزی و غیر فلزی

چهارشنبه

- ۲۶ شهریور ۱۳۹۹
- ۲۷ محرم ۱۴۴۲
- ۱۶ سنتامبر ۲۰۲۰
- سال سوم • شماره ۴۴۳

ضعف آماری

در تامین مواد اولیه

کیومرث فتح‌اله کرمانشاهی دبیر سندیکای تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی

تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی کشور با چالش‌های اساسی در مسیر تولید خود روبه‌رو هستند. کمبود مواد اولیه، نبود آمار دقیق و قابل اتکا از وضعیت این تولیدکنندگان، قیمت‌گذاری مواد اولیه این فعالن صنعتی، تحریم‌ها.

تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی کشور در حال حاضر فقط با ۲۰ تا ۳۰ درصد ظرفیت خود فعالیت می‌کنند، چراکه در تامین مواد اولیه مورد نیاز خود با چالش روبه‌رو شده‌اند. این تولیدکنندگان از ورق فولادی به‌عنوان ماده اولیه تولید خود استفاده و آن را از طریق بورس کالا خریداری می‌کنند. اما در ماه‌های گذشته این روند با چالش‌های جدی روبه‌رو شده است.

وزارت صنعت، معدن و تجارت در سال‌های قبل و با هدف تعیین میزان نیاز صنایع به مواد اولیه، سامانه بهین‌یاب را طراحی کرد. ظرفیت تولیدی واحدها در این سامانه مشخص و مقرر شد. مواد اولیه براساس اطلاعات درج‌شده در این سامانه بهین‌یاب تاکنون نتوانسته انطور که باید در تامین نیاز این بخش موفق عمل کند. اما اگر این سامانه به‌درستی فعالیت کند و در همین حال ظرفیت اسمی و فعلی واحدها مشخص شود؛ بسیاری از مشکلات و شائبه‌های موجود در این حوزه برطرف خواهد شد.

با توجه به مشکلاتی که در نبود شفافیت آماری برای تولیدکنندگان به وجود آمده، مقرر شده کمیته‌ای با حضور نماینده سندیکای تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی، نماینده شرکت فولاد مبارک که امضهان به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده ورق فولادی کشور و همچنین نماینده سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان و نماینده معاونت امور صنایع وزارت صنعت، معدن و تجارت تشکیل شود تا ظرفیت واحدهای تولیدکننده لوله و پروفیل فولادی ازسوی این کمیته مجدداً ارزیابی شود و مواد اولیه واحدها براساس نیاز دقیق آنها در اختیارشان قرار گیرد.

با توجه به رشد قابل‌توجه نرخ تورم در کشور، قیمت فروش مواد اولیه مورد نیاز این صنعت به مراتب افزایش یافته است. در چنین شرایطی قیمت تمام‌شده تولیدات افزایش می‌یابد و بسیاری از واحدها با مشکل تامین نقدینگی روبه‌رو خواهند شد. همه موارد یادشده روند فعالیت فعالان این صنعت را بیش از پیش دشوار می‌کند.

گفتنی است تحریم‌های بین‌المللی از دیگر موضوعاتی هستند که صنایع لوله و پروفیل را مانند بسیاری دیگر از صنایع با چالش‌های اساسی روبه‌رو کرده است. این مشکلات در حالی وجود دارند و روند فعالیت صنایع را متاثر می‌کنند که سال جاری از سوی رهبر معظم انقلاب با عنوان جهش تولید نام‌گذاری شده است؛ بنابراین از همه سیاست‌گذاران انتظار می‌رود برای رفع چالش‌های موجود و همچنین رفع مشکلات این حوزه تلاش کنند. به‌علاوه آنکه با دیدی فراهبشی در مسیر رفع چالش‌های تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی گام بردارند تا شاهد تداوم فعالیت این صنایع باشیم. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که طی سال‌های گذشته صنعت ساخت‌وساز در کشور ما با رکود روبه‌رو شده است. در چنین شرایطی، میزان نیاز به لوله و پروفیل به مراتب کمتر از ظرفیت صنایع تولیدکننده محصولات لوله و پروفیلی برآورد می‌شود؛ بنابراین برای مصرف محصولات تولید شده در این صنعت باید به راه‌حلی مانند صادرات اندیشیده شود.

چنانچه از ظرفیت تولید این صنایع برای صادرات بهره گرفته شود، امکان تداوم تولید این واحدها ادامه خواهد داشت. به‌ویژه که بسیاری از کشورهای همسایه ایران شرایط جنگی را پشت‌سر گذاشته‌اند و ساخت‌وساز در آنها رونق دارد. در چنین شرایطی تولیدکنندگان لوله و پروفیل در کشور ما می‌توانند نیاز این کشورها را برطرف کنند. بدون تردید تحقق این هدف مزیت‌های متعددی را به دنبال دارد. ازجمله آنکه به تکمیل زنجیره تولید، ارزش آفرینی منجر می‌شود. در ادامه نیز ارزآوری بیشتری را برای کشور به همراه خواهد داشت.

بی‌نظمی در تأمین خوراک تولیدکنندگان آهن اسفنجی

گروه معدن

گروه معدن

مدیرعامل فولاد غدیر نی‌ریز، از رکوردشکنی پیاپی در تولید ماهیانه آهن اسفنجی این شرکت در اسمال خبر داد و گفت: تولید آهن اسفنجی در شرکت فولاد غدیر نی‌ریز در دوره ۳ماهه نخست اسمال با رشد بیش از ۲۵ درصدی نسبت به دوره مشابه سال قبل، به ۲۱۹۳۴۶ تن رسید و در تولید خردادماه، رکورد تولید آهن اسفنجی به هر دو روش پود و میدرکس، به وسیله فولاد غدیر نی‌ریز شکسته شد.

علیرضا زاهدیان در مورد شرایط تولید فولاد غدیر نی‌ریز به چیلان گفت: از بهمن ۹۶ تاکنون که فاز احیاء فولاد غدیر نی‌ریز افتتاح شده، تولید آهن اسفنجی در این شرکت به‌صورت پیوسته ادامه داشته است. در سال ۹۷، میزان تولید آهن اسفنجی، ۷۰۰ هزار تن بود که این رقم در سال ۹۸، به دلیل کمبود گندله و مشکلاتی که در تأمین آن وجود داشت به ۶۸۲ هزار تن رسید. اما خوشبختانه در اسمال، با تمهیداتی که اندیشیده شد، نظیر استفاده از مسیر تهاتر و تعویض گندله با آهن اسفنجی، شاهد رشد تولید هستیم و برای تولید ۸۰۰ هزار تن آهن اسفنجی در سال ۹۹ برنامه‌ریزی کرده‌ایم.

رکوردشکنی های پیاپی فولاد غدیر نی‌ریز

مدیرعامل فولاد غدیر نی‌ریز عنوان کرد: در مهرماه سال گذشته، تولید آهن اسفنجی در فولاد غدیر نی‌ریز به دلیل مشکل تأمین گندله، یک‌سوم شد و به ۲۲ هزار تن رسید. اما در اسمال، با اقدامات انجام شده، در ماه در تولید آهن اسفنجی رکوردشکنی کرده‌ایم. وی افزود: تولید آهن اسفنجی در فولاد غدیر نی‌ریز در فروردین اسمال، ۶۹ هزار تن، در اردیبهشت ماه، ۷۴ هزار تن و در خردادماه، ۷۶ هزار و ۵۰۰ تن بوده است. رکورد تولید ثبت‌شده در شرکت فولاد غدیر نی‌ریز در خردادماه، در سطح کشور هم در تولید آهن اسفنجی با فناوری سپرد و هم با فناوری میدرکس، بی‌نظیر است. زاهدیان ادامه داد: در مجموع در فصل بهار سال ۹۹، فولاد غدیر نی‌ریز موفق به تولید ۲۱۹ هزار و ۳۴۶ تن آهن اسفنجی شد که نسبت به دوره مشابه سال گذشته، رشد بیش از ۲۵ درصدی را نشان می‌دهد.

راه‌اندازی واحد فولادسازی در سال ۱۴۰۰

علیرضا زاهدیان درباره برنامه‌های این شرکت در اسمال گفت: در سال ۹۹، تکمیل زنجیره ارزش و ایجاد و توسعه زیرساخت‌ها را در برنامه داریم. واحد فولادسازی شرکت فولاد غدیر نی‌ریز درحال حاضر ۵۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد و اگر مشکل مربوط

به اعتبارات اسنادی (ال‌سی) حل شود، واحد فولادسازی در نیمه دوم سال ۱۴۰۰ به بهره‌برداری می‌رسد. وی افزود: شرکت فولاد غدیر نی‌ریز توسعه زیرساخت‌ها را نیز با جدیت دنبال می‌کند که از این میان می‌توان به احداث فاضلاب صنعتی و بحث خط انتقال آب از سد چشمه عاشق به مجتمع و همچنین واحد سولفورزدایی اشاره کرد.

مدیرعامل فولاد غدیر نی‌ریز همچنین خبر داد که این مجموعه قصد احداث یک واحد گندله‌سازی به ظرفیت ۲.۵ میلیون تن در سال را دارد که درحال حاضر در مرحله کسب جواز تأسیس قرار دارد و تا دو ماه آینده، کلنگ احداث آن بر زمین زده می‌شود.

تک‌نرخی بودن ضرایب قیمتی سنگ آهن به سود تمام زنجیره

دبیر انجمن تولیدکنندگان سنگ آهن ایران گفت: تک‌نرخی شدن ضرایب قیمتی در زنجیره فولاد موجب می‌شود تا قیمت‌ها به صورت شفاف میان تولیدکننده و مصرف‌کننده اعلام شود و شاهد رقم خوردن قیمت‌های شگفت‌انگیز نباشیم. سعید عسکرزاده در گفت‌وگو با فلزات آنلاین اظهارکرد: اخیراً سرپرست وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام کرده است که پرونده قیمت‌گذاری محصولات سنگ‌آهنی دوباره به جریان می‌افتد.

وی افزود: قیمت‌گذاری موضوعی نیست که به کنار گذاشتن آن از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت، بتوان از آن چشم‌پوشی کرد و این موضوع باید همواره در زنجیره فولاد مورد توجه قرار گیرد.به طوری که حتی ممکن است به مرور زمان ضریب دستوری قیمت‌گذاری حذف شود.

دبیر انجمن سنگ آهن ایران اضافه کرد: به طور طبیعی هر اندازه که قیمت فولاد افزایش می‌یابد، باید متناسب با آن قیمت سنگ آهن نیز افزایش یابد و ضرایب قیمتی اصلاح شوند. در غیر این صورت فعالیت زنجیره با ابهام همراه خواهد بود. در صورتی که قیمت‌های کنونی باقی بمانند و تولیدکنندگان سنگ آهن پیگیر تغییر ضرایب قیمتی نباشند، شرایط خوبی برای تولیدکنندگان فولاد نیز رقم نخواهد خورد.

عسکرزاده تأکید کرد: به نظر می‌رسد بهترین حالت آن است که ضرایب به صورت مشخص میان محصولات زنجیره فولاد در جهت کارکرد صحیح زنجیره تعیین شود. باز گذاشتن ضرایب قیمتی می‌تواند در برخی مواقع اشکالاتی را در برخی از معاملات پدید آورد.

به این صورت که معاملات به گونه‌ای انجام می‌شود که در تصمیم‌گیری‌ها قیمت‌های عجیب و غریب و خودسرانه‌ای نیز رقم می‌خورد و این امر به طور حتم مطلوب هیچ یک از فعالان زنجیره نیست. وی خاطرنشان کرد: هم مجموعه‌های تولیدکننده سنگ آهن و هم تولیدکنندگان فولاد موافق شفاف‌سازی قیمت‌ها و ضرایب که تحت تأثیر این تغییر قیمت قرار می‌گیرد.

راه‌اندازی واحد فولادسازی در سال ۱۴۰۰

مدیرعامل شرکت فولاد غدیر نی‌ریز در مورد تخصیص سهمیه آهن اسفنجی به واحدهای ذوب القایی گفت: فولاد غدیر نی‌ریز طبق برنامه سهمیه واحدهای ذوب القایی را تخصیص می‌دهد. اما پیش‌بینی این است که ظرف دو سال آینده، این واحدها اگر خود دست به سرمایه‌گذاری نزنند، در تأمین آهن اسفنجی با مشکل روبه‌رو می‌شوند. علیرضا زاهدیان ادامه داد: ظرفیت واحدهای ذوب القایی کشور، ۷ میلیون تن در سال است. مبنای مجوز این واحدها، استفاده از آهن قراضه به عنوان مواد اولیه است اما چند سالی است که این واحدها به دلیل قیمت بالای آهن قراضه به استفاده از آهن اسفنجی رو آورده‌اند. زاهدیان افزود: ما در فولاد غدیر نی‌ریز در آینده کوتاه مدت و پس از راه‌اندازی واحد فولادسازی، آهن اسفنجی تولیدی را خودمان مصرف می‌کنیم و شاید حتی نیاز باشد که از خارج از مجموعه خود، آهن اسفنجی نیز خریداری کنیم. با راه‌اندازی واحد فولادسازی، ما فروش آهن اسفنجی نخواهیم داشت و نمی‌توانیم به واحدهای ذوب القایی آهن اسفنجی تخصیص دهیم. سایر

تولیدکنندگان آهن اسفنجی هم همین وضعیت را دارند و پیش‌بینی این است که ۲ سال آینده، این تولیدکنندگان آهن اسفنجی برای عرضه به واحدهای ذوب القایی نخواهند داشت. مدیرعامل فولاد غدیر نی‌ریز گفت: پیشنهاد می‌کنم واحدهای ذوب القایی از همین الان به فکر باشند و با تأسیس کنسرسيوم در تولید آهن اسفنجی موردنیاز خود سرمایه‌گذاری کنند تا در آینده در تأمین مواد اولیه خود با مشکل روبه‌رو نشوند.

موافق وضع عوارض صادراتی نیستم

زاهدیان درباره وضع عوارض ۱۰ درصدی بر صادرات آهن اسفنجی نیز خاطرنشان کرد: در شرایطی که کشور با عدم ثبات بازار ارز روبه‌رو است و دولت به درآمدهای ارزی حاصل از صادرات غیرنفتی نیاز دارد، وضع تعرفه بر صادرات کار سنجدی‌های نیست. دولت باید در موضوع صادرات نقش تسهیل‌گیری داشته باشد نه این‌که عوارض وضع شود. این که واحدهای تولیدی بتوانند با صادرات، نیاز ارزی خود را تأمین کنند و حداقل باری بر دوش دولت نباشند، موضوع مثبتی است و به نظر من عوارض وضع شده بر صادرات آهن اسفنجی، مطابق با نیازهای اقتصاد کشور نیست.

ساماندهی باطله‌های معدنی در طرح جامع سرب و روی

وی خاطرنشان کرد: در زمینه تکمیل تجهیزات کارخانجات نیز پیشرفت قابل توجهی به‌دست آمده است؛ به طوری که امیدوار هستیم تا پایان اسمال که به نام سال «جهش تولید» نام‌گذاری شده است، تا حدود ۸۰ درصد پیشرفت فیزیکی داشته باشیم.

مدیر مجتمع معدنی سرب و روی و بارت مهدی‌آباد ادامه داد: تمام سیستم‌های موجود در مجموعه شامل فازهای اول و دوم، توسط یکی از بهترین برندهای معتبر جهانی ساخته و وارد مجتمع شده است. بنابراین از جنبه فناوری و ماشین‌آلات مورد استفاده در مجتمع مشکل به خصوصی وجود ندارد و تمام این تجهیزات در مسیر تحقق اهداف چشم‌انداز مجموعه مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۶۸ میلیون تن باطله‌برداری در مهدی‌آباد

صفری عنوان کرد: درحال حاضر حدود ۶۸ میلیون تن عملیات باطله‌برداری در مجتمع مهدی‌آباد صورت گرفته است که ۴ تا ۵میلیون تن از میزان استخراج شده، به اکسید روی تعلق دارد که عیار ماده اکسیدی روی به ۳.۵ درصد می‌رسد.

وی گفت: درحال‌حاضر همچنان منتظر فرآوری سولفید روی هستیم. در واقع با وجود دسترسی کامل به این ماده معدنی، برنامه‌ریزی ما طوری انجام شده است که محض آماده‌سازی کارخانه، استخراج آن نیز آغاز می‌شود.

خاک با عیار یک درصد باطله نیست

مدیر مجتمع معدنی سرب و روی و بارت مهدی‌آباد اظهار کرد: ما برای هر خاک معدنی که بالای یک درصد عیار داشته باشد، برنامه‌ریزی مدونی خواهیم داشت. برنامه‌ریزی ما در ابتدا با دیو کردن آن در محل‌های تعیین شده این مجتمع صورت می‌گیرد تا طبق زمان‌بندی تدوین شده بتوانیم از آن بهره کافی را داشته باشیم.

صفری یادآور شد: خاک معدنی با عیار یک

ضرر تغییر ضرایب قیمتی زنجیره فولاد

مدیرعامل شرکت فولاد غدیر نی‌ریز در مورد ضرایب قیمتی زنجیره فولاد اظهارکرد: متأسفانه در سال گذشته، ضرایب قیمتی که کار کارشناسی سنگینی روی آن شده بود تغییر کرد.

پیش از تغییر این ضرایب، نسبت قیمتی آهن اسفنجی به گندله، ۲.۳۳ بود که متأسفانه این نسبت از مرداد سال ۹۸ به ۲.۱۲ کاهش یافت. تغییر ضرایب، به نفع تولیدکنندگان گندله بود در حالی‌که با این تغییر، سود تولیدکنندگان آهن اسفنجی که در وسط زنجیره فولاد قرار دارند، کاهش یافت.

زاهدیان خاطرنشان کرد: برای این که زنجیره فولاد توزان داشته باشد، باید سود به‌صورت عادلانه در زنجیره فولاد تقسیم شود. نباید سود تولیدکنندگان آهن اسفنجی به نفع واحدهای پایین‌دستی تولیدکننده شمش یا واحدهای بالادستی تولیدکننده گندله کاهش یابد که متأسفانه با تغییر ضرایب در سال گذشته، سود رسته آهن اسفنجی به نفع تولیدکنندگان گندله، کاهش یافت.

وی ادامه داد: در سال گذشته، ضریب قیمتی گندله از ۲۱.۵ درصد شمش فولاد خورستان به ۲۳.۵ درصد شمش فولاد خوزستان افزایش یافت و این افزایش به ضرر خریداران گندله بود. تازه با همین ضریب قیمتی ۲۳.۵ درصد نیز ما نمی‌توانیم گندله مورد نیاز خود را تأمین کنیم و باید قیمت بالاتری بپردازیم.

مدیرعامل شرکت فولاد غدیر نی‌ریز در مورد مشکلات فعلی تولیدکنندگان آهن اسفنجی گفت: تأمین خوراک تولیدکنندگان آهن اسفنجی نظم و نظام درستی ندارد. ما در حوزه تأمین مواد اولیه خود با مشکل روبه‌رو هستیم و بعضاً در نظام سهمیه‌بندی، باید سهمیه گندله خود را از واحدی دریافت کنیم که هنوز به بهره‌برداری نرسیده است.

وی همچنین افزود: تولیدکنندگان آهن اسفنجی باید سهمیه به واحدهای ذوب القایی تخصیص دهند، در صورتی که این واحدها، شمش تولیدی خود را در بازار آزاد می‌فروشند و هزینه تولید آنها نیز از سایر فولادسازان پایین‌تر است. این مشکلات در قیمت‌گذاری فولاد باید حل شود تا سود به‌صورت عادلانه در کل زنجیره توزیع شود و همه حلقه‌ها زنجیره نیز به‌صورت متوازن توسعه یابند.

درصد به عنوان باطله محسوب نمی‌شود و به هیچ عنوان نمی‌توان ماده معدنی دارای عیار یک درصد را باطله نامید. اگر چه خاک معدنی دارای عیار یک درصد به خودی خود ارزش چندانی ندارد اما باید در نظر داشت که با عملیات پرعیارسازی می‌توان ارزش افزوده دوچندانی به مواد معدنی دارای عیار پایین بخشید.

وی تأکید کرد: در مجتمع معدنی مهدی‌آباد برنامه‌ریزی به گونه‌ای بوده که اگر مواد معدنی استخراج شده دارای عیار بالای یک درصد باشند، به عنوان ماده معدنی دیو شده و برنامه مشخصی برای آن تدوین می‌شود.

فرآوری باطله‌های معادن استان زنجان

مدیر مجتمع معدنی سرب و روی و بارت مهدی‌آباد اذعان کرد: معدن انگوران به عنوان یکی از پربارترین معادن روی جهان محسوب می‌شود که درحال‌حاضر به دلیل کاهش منابع پرعیار اکسیدی، می‌توان از باطله‌های مواد معدنی آن به دلیل دارا بودن عیار کافی برای استحصال سرب و روی استفاده بهینه داشت.

صفری اظهار کرد: یکی از برنامه‌ها در طرح جامع سرب و روی کشور، تدوین دقیق برنامه‌ای مشخص برای ساماندهی به باطله‌های معدنی استخراج شده از معادن کشور است. به این ترتیب، هم باطله‌های معادن و هم باطله‌های موجود در کارخانجات معدنی واقع در استان زنجان که دارای مقادیر قابل توجهی فلز روی و سایر عناصر هستند، از لحاظ میزان این ذخایر، عیار و نحوه جداسازی آن‌ها، مورد بررسی قرار می‌گیرند و برای فرآوری آنها برنامه‌ریزی انجام می‌شود.

لازم به توضیح است که ظرفیت فاز نخست مجتمع معدنی سرب و روی و بارت، تولید ۲۰۰ هزار تن کنسانتره روی (با عیار ۳۵درصد) است که اکنون بیش از ۷۰درصد پیشرفت داشته و پیش‌بینی می‌شود، پیشرفت آن تا پایان اسمال به ۳۵درصد برسد.